

УДК 021.1:[338.4:008-026.15]:004:330.341.1
DOI: 10.31866/2616-7654.16.2025.348078

БІБЛІОТЕКА У КОНТЕКСТІ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ

Оксана Матвієнко,
докторка педагогічних наук, професорка,
кандидатка технічних наук,
Київський національний університет
культури і мистецтв
(Київ, Україна)
e-mail: oxmix2017@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5772-848X

Михайло Цивін,
кандидат технічних наук, доцент,
Міжрегіональна академія управління персоналом
(Київ, Україна)
e-mail: tsyvin2012@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-0312-5805

Для цитування:

Матвієнко, О., & Цивін, М. (2025). Бібліотека у контексті креативних індустрій. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, 16, 122–131. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.16.2025.348078>

Метою статті є обґрунтування ролі і функціональних можливостей бібліотек як складових креативних індустрій.

Методи дослідження: аналіз і синтез – для вивчення теоретичних підходів до ролі бібліотек у системі креативних індустрій; системний підхід – для розгляду бібліотеки як багаторівневої інституції в контексті моделі концентричних кіл; контент-аналіз – при аналізі публікацій дослідників та звітів професійних організацій.

Наукова новизна полягає у аналізі ролі бібліотек як суб'єктів креативних індустрій в умовах цифровізації та трансформації культурного середовища. Уперше в українському науковому дискурсі бібліотеки розглядаються через призму моделі концентричних кіл як багаторівневої інституції, здатні виконувати функції не лише збереження, а й творення, культурного посередництва та генерації інновацій.

Основні висновки. Бібліотека в умовах креативної економіки трансформується із традиційної установи збереження знань у багатовимірний інститут, який виконує функції культурного посередника, генератора інновацій і платформи для творчого самовираження громади.

Інституціоналізація бібліотек у межах креативних індустрій, їх законодавче закріплення як суб'єктів цієї сфери в Україні створюють нові умови для стратегічного розвитку бібліотечної справи. Це відкриває можливості для розширення функціоналу книгозбірень, залучення фінансових ресурсів, інтеграції у культурні екосистеми на локальному та національному рівнях.

Модель концентричних кіл, адаптована до бібліотечної діяльності, демонструє еволюцію ролі бібліотеки – від ядра, яке забезпечує доступ до інформації, до зовнішніх кіл, які охоплюють культурну, креативну та суспільну складові. Такий підхід дає змогу не лише концептуалізувати трансформацію бібліотек, але й окреслити стратегічні напрями їх розвитку в контексті культурної політики.

Концепцією бібліотеки в контексті креативних індустрій є розширення її функцій традиційного культурно-освітнього інституту шляхом мультифункціональної взаємодії в реалізації культурно-творчих процесів.

Ключові слова: креативні індустрії; публічні бібліотеки; модель концентричних кіл.

ВСТУП

У XXI столітті бібліотеки трансформуються в активних учасників креативної економіки, стаючи майданчиками для інновацій, культурного виробництва та творчого самовираження. У світовій практиці дедалі більшої популярності набуває концепція бібліотеки як креативного простору у підтримці локальних ініціатив, сприянні формуванню платформи для інновацій.

В Україні креативні індустрії як вид економічної діяльності виокремились у 2019 р. у результаті внесення змін до Закону України «Про культуру» (щодо визначення поняття «креативні індустрії»), де їх метою зазначено створення доданої вартості і робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження (Верховна Рада України, 2018). Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій» бібліотеки, архіви та музеї, поміж інших видів діяльності, таких як нові медіа, дизайн, аудіовізуальне мистецтво, література та ін., віднесено до креативних індустрій (Кабінет Міністрів України, 2019).

Об'єктивною бачиться наявність у цьому переліку бібліотек, які мають унікальний потенціал для інтеграції у систему креативних індустрій і, зберігаючи та розвиваючи свої функції – інформаційно-просвітницьку, пізнавальну, культурно-виховну, комунікативну, – підтримують локальні культурні ініціативи і створюють умови для міждисциплінарного співробітництва. Це відкриває нові можливості як для самих бібліотек, так і для суспільства в цілому, актуалізуючи роль книгозбірень як інституцій, що переходять від функції збереження до функції творення.

Проте на шляху до інтеграції бібліотек у сферу креативних індустрій виникає низка викликів та суперечностей, які актуалізують необхідність дослідження цієї теми, поміж яких:

- невизначеність ролі бібліотек у креативній економіці – їх потенціал часто недооцінюється на рівні державної культурної політики;
- інституційна інерція у функціонуванні – бібліотеки працюють за застарілими моделями, не маючи ресурсів або бачення для модернізації та впровадження креативних підходів;
- недостатнє фінансування і підтримка бібліотек, які мають обмежений бюджет, що не дозволяє активно впроваджувати інноваційні проєкти, закуповувати сучасне обладнання або залучати спеціалістів із креативних індустрій;
- брак в Україні досліджень із питань ролі бібліотек у креативних індустріях, що ускладнює розроблення ефективних стратегій розвитку;
- низький рівень цифрової культури персоналу та користувачів, що обмежує можливості бібліотек використовувати сучасні інструменти креативного виробництва.

Отже, актуальність дослідження бібліотек як частини креативних індустрій обумовлена низкою соціальних, культурних та економічних чинників, що спричиняють суперечності, розв'язання яких дасть змогу визначити нові вектори розвитку бібліотечної справи, зміцнити зв'язок між культурною інфраструктурою та економічним зростанням, а також сприяти формуванню сучасного відкритого і креативного суспільства.

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ

Розвиткові сфери культурних та креативних індустрій присвячені праці багатьох дослідників як в Україні, так і за кордоном.

У статті Н. Карасьової (2019) наголошено, що креативні індустрії є елементом стратегії постіндустріального розвитку. Змістом діяльності креативних індустрій визначено використання знань, талантів та ідей, втілених у бізнес-моделях і технологіях для отримання прибутку. Дослідниця акцентує, що вони формують найдинамічнішу економічну сферу щодо створення нових робочих місць, генерування доходів і зростання експорту. Стрімкий характер розвитку має також і міжнародна торгівля товарами та послугами креативної економіки.

І. Шкодін, Н. Кондратенко та А. Шукіна (2023) у своєму дослідженні розглядають тренди розвитку креативних індустрій, які формуються під впливом посилення цифровізації, що сприяє фундаментальним змінам креативних індустрій та перетворенню їх на креативну індустрію 4.0.

Дослідниками розглядаються такі аспекти у предметному полі креативних індустрій, як потенційний ефект від впровадження штучного інтелекту у творчому секторі (Олійник, 2023), питання синонімічності понять «культурні» та «креативні» індустрії, обґрунтовується взаємозв'язок культурних і креативних індустрій (ККІ) та цифрової економіки, виокремлюються напрями застосування штучного інтелекту у ККІ і пропонуються удосконалені уявлення про можливості й перспективи ККІ у цифровому середовищі (Трач, 2024).

Пошук публікацій, предметно присвячених темі нашого дослідження, засвідчив, що у документальному потоці наукових статей українських вчених не виявлено спеціальних робіт, присвячених бібліотекам як суб'єктам креативних індустрій. Однак у професійному колі ця проблема була артикульована у 2020 р. пропозицією ВГО «Українська бібліотечна асоціація» циклу вебінарів «Культурні та креативні індустрії для бібліотекарів» (Українська бібліотечна асоціація, б.д.).

Звернімось до публікацій зарубіжних дослідників та громадських організацій, у яких ця тематика представлена досить широко.

У Звіті 2024 р. Libraries Connected, незалежної організації, яка підтримує, просуває та представляє публічні бібліотеки Великої Британії, презентовано аналіз взаємодії публічних бібліотек і креативних індустрій. Зазначено, що мережа публічних бібліотек зміцнює всю креативну економіку, сприяючи місцевим культурним партнерствам, підтримуючи митців та креативний бізнес, а також надаючи вільний доступ до стандартного галузевого програмного забезпечення і технологій (Libraries Connected, 2024b).

Презентуючи Звіт, Люк Бертон, директор із питань бібліотек Ради з питань мистецтв Англії, зазначив, що книгозбірні є самостійними творчими та культурними інституціями. Він зауважив на тому, що оскільки управління бібліотеками в різних регіонах країни здійснюється по-різному, деяким може бути складніше підкреслити свою культурну роль. Бертон визначив, що бібліотеки – це не просто майданчики для проведення заходів. Вони також створюють контент, знижують бар'єри доступу, уможливають взаємодію із творчістю, яка відображає життєвий досвід громад безпосередньо поруч, у їхньому оточенні (Libraries Connected, 2024a).

Досліджуючи місце академічної бібліотеки в системі креативних індустрій, С. Сант-Джероніколу, Д. Мартінес-Авіла, А. Кулупіс (Sant-Geronikolou et al., 2019) зазначають, що уряди по всьому світу починають визнавати роль креативності у сприянні інноваціям і формуванні конкурентних переваг у глобальній економіці знань (GKE), а креативні індустрії, засновані на знаннях, постають у центрі уваги. Проте, незважаючи на стрімке зростання обсягів Big Data, відсутність систематичного збору бібліотеками даних про свою діяльність сприяє збереженню традиціоналістських і короткозорих підходів, які схильні ігнорувати взаємозв'язок між бібліотеками та креативністю, розглядаючи їх переважно або виключно як зберігачів фондів, інформаційних посередників і постачальників контенту (Sant-Geronikolou et al., 2019).

Метою статті є обґрунтування ролі і функціональних можливостей бібліотек як складових креативних індустрій.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У процесі підготовки статті були застосовані такі методи наукового пізнання: аналіз і синтез – для вивчення теоретичних підходів до визначення креативних індустрій та ролі бібліотек у цій системі; системний підхід – для розгляду бібліотеки як багаторівневої інституції в контексті моделі концентричних кіл; контент-аналіз – при аналізі публікацій дослідників та звітів професійних організацій.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У фаховій літературі представлено сучасні моделі, які визначають структуру креативних індустрій і ті сфери діяльності, що відносяться до креативних.

Звернімось до однієї з них – *моделі концентричних кіл*, розробленої Д. Тросбі (Throsby, 2008a, 2008b) і надалі розвиненої багатьма дослідниками. Модель концентричних кіл є базовою для Європейської комісії при класифікації креативних індустрій.

Модель концентричних кіл у креативній економіці – це концептуальна схема, яка допомагає структурувати різні елементи творчих індустрій за ступенем їх залежності від творчої діяльності.

Модель базується на припущенні, що саме культурна цінність або культурний зміст товарів і послуг, які виробляються, надає культурним індустріям їхню найвиразнішу ознаку.

Різні товари мають різний ступінь культурного змісту відносно їхньої комерційної вартості; модель передбачає, що чим більш виражений культурний зміст конкретного товару або послуги, тим сильнішими є підстави вважати індустрію, що їх виробляє, культурною.

Так формуються концентричні кола: у центрі – основні індустрії, у яких співвідношення культурного змісту до комерційної вартості, згідно з визначеними критеріями, є найвищим; далі – шари, що віддаляються від центру у міру того, як культурний зміст зменшується, порівнюючи із комерційною вартістю створюваних товарів або послуг (рис. 1).

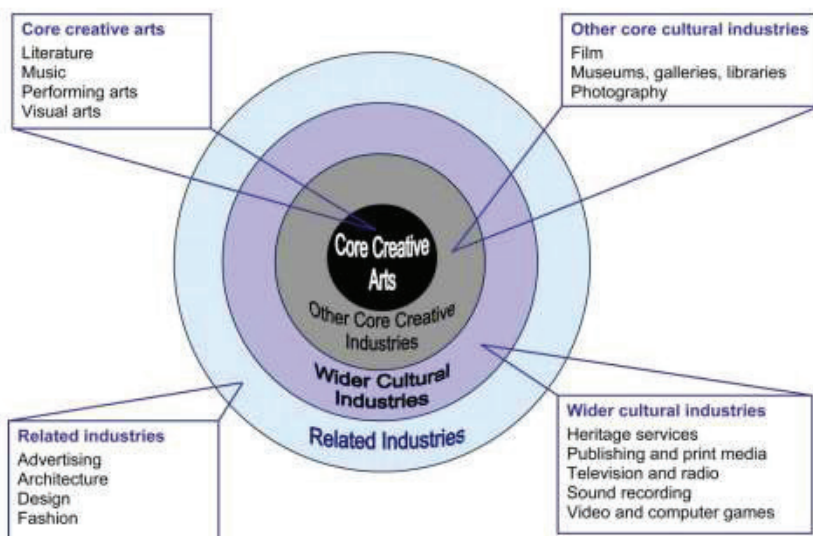

Figure 1. The concentric circles model of the cultural industries.

Рис. 1. Модель концентричних кіл культурних індустрій (Throsby, 2008a, 2008b)

Концентрична модель – це концептуальна схема, у якій елементи розміщуються у вигляді кілець, що вписані одне в одне, тобто мають спільний центр. Кожне наступне коло відображає рівень взаємодії, впливу або значення, що віддається від ядра. Отже, концентрична модель – це спосіб візуалізувати систему з ядром та сферами впливу, що поступово розширюються.

Бібліотеку в системі креативних індустрій можна розглядати як багатовимірний інститут, який виступає активним гравцем та каталізатором культурно-творчого процесу.

У контексті креативної економіки бібліотеки як культурні інституції відіграють не лише традиційну освітню та культурну роль, але і стають інкубаторами інновацій, соціального капіталу та творчого потенціалу громад.

Розглядаючи бібліотеки у концептуальній схемі концентричної моделі, можна окреслити такі елементи:

- у центрі міститься ядро – основна функція бібліотеки: збереження знань, доступ до інформації;
- наступні кола можуть символізувати додаткові функції: просвітництво, культурні події, співпраця із творчими спільнотами, підтримка інновацій тощо;
- зовнішні кола – це вплив бібліотеки на ширші суспільні та економічні процеси, включно із креативною економікою, освітою, туризмом.

Експлікуючи модель концентричних кіл на діяльність бібліотек у системі культурного та творчого виробництва – від ядра до розширеного впливу, – можемо попередньо окреслити такі її складові (рис. 2):

1. Ядро (Core) – «традиційна роль» бібліотеки. Збереження та доступ до знань: книги, архіви, каталоги, читальні зали, допомога у пошуку інформації, науковій консультації.

2. Культурне коло (Cultural layer) –бібліотека як «культурний центр». Бібліотека як майданчик для культурних заходів, виставок, кінопоказів (літературні вечори, локальна історія, мистецькі події).

3. Креативне коло (Creative layer) –бібліотека як «лабораторія ідей». Використання бібліотеки як простору для створення контенту та співтворчості (медіалабораторії, подкаст-студії, майстер-класи, проєктні хаби).

4. Суспільне коло (Community layer) –бібліотека як «публічна платформа». Роль бібліотеки як відкритого простору для освіти, діалогу, інклюзії та громадянської активності (освітні програми, тренінги, обговорення, участь громадян у розвитку міста).

Рис. 2. Концентрична модель функціонування бібліотеки
у контексті креативних індустрій
Джерело: власна розробка

Бібліотеки як складові креативних індустрій, генератори нових ідей і сприятливе середовище для формування інтелектуального та креативного капіталу мають можливості для реалізації у таких напрямках:

1. Майданчики для творчості та інновацій: бібліотеки можуть стати центрами для креативної діяльності, де люди можуть не тільки читати і вивчати матеріали, а й створювати власні проєкти. Це можуть бути простори для майстер-класів, арт-інсталяцій, хакатонів, програмування, дизайну, музики або стартапів. За допомогою креативних технологій (3D-принтери, цифрові інструменти для художників, звукові лабораторії тощо) бібліотеки можуть забезпечити простір для творчих експериментів.

2. Організатор сучасних креативних подій та фестивалів, де поєднуються літературні, музичні та художні елементи. Це можуть бути літературні читання, виставки, перегляди фільмів, концертні виступи або навіть театральні постановки, що ґрунтуються на книгах або культурній спадщині. Вони можуть стати місцем для публічних зустрічей з авторами, художниками, музикантами та іншими творчими особистостями.

3. Пропонувати технічну підтримку –ресурси та інструменти –для людей, які працюють у креативних індустріях. Наприклад, художникам, дизайнерам, програмістам, музикантам надаються технічні засоби для роботи (комп'ютери із професійним програмним забезпеченням, інструменти для звукового запису, студії для запису відео тощо).

4. Організовувати творчі простори та коворкінги, де люди можуть працювати в команді над різними проектами. Створення комфортних коворкінг-просторів у бібліотеках забезпечить креативним індустріям простір для спільної роботи, обміну ідеями і розвитку інновацій.

5. Функціонувати як мультимедійні простори –надавати доступ до цифрових ресурсів, таких як онлайн-курси, електронні книги, аудіокниги, фільми, а також інструменти для створення контенту, включаючи студії звукозапису, відеопродакшн, анімацію.

6. Здійснювати збереження та експонування культурної спадщини, оцифровуючи рідкісні книги, архіви, колекції і надаючи доступ до них через онлайн-платформи.

7. Реалізовувати програми підтримки молодих талантів: бібліотеки можуть слугувати зростанню та розвитку креативних особистостей, організовуючи конкурси, виставки, резиденції для художників, письменників, музикантів або дизайнерів. Це дозволить створити нові можливості для молодих талантів та сприятиме розвитку культурної і креативної економіки.

Концепцію бібліотеки у контексті креативних індустрій можна сформулювати як розширення її функцій традиційного культурно-освітнього інституту шляхом мультифункціональної взаємодії в реалізації культурно-творчих процесів. У цьому контексті бібліотека може функціонувати як креативний хаб, медіацентр, освітній кластер або мейкерспейс, забезпечуючи доступ до цифрових технологій, освітніх програм і професійного нетворкінгу. Такий підхід дозволяє інтегрувати бібліотеку у структуру креативної економіки, підтримуючи сталий розвиток локальних спільнот і культурної інфраструктури.

ВИСНОВКИ

Бібліотека в умовах креативної економіки трансформується із традиційної установи збереження знань у багатовимірний інститут, який виконує функції культурного посередника, генератора інновацій і платформи для творчого самовираження громади.

Інституціоналізація бібліотек у межах креативних індустрій, зокрема їх законодавче закріплення як суб'єктів цієї сфери в Україні, створюють нові умови для стратегічного розвитку бібліотечної справи. Це відкриває можливості для розширення функціоналу книгозбірень, залучення фінансових ресурсів, інтеграції у культурні екосистеми на локальному та національному рівнях.

Модель концентричних кіл, адаптована до бібліотечної діяльності, демонструє еволюцію ролі бібліотеки – від ядра, що забезпечує доступ до інформації, до зовнішніх кіл, які охоплюють культурну, креативну та суспільну складові. Такий підхід дає змогу не лише концептуалізувати трансформацію бібліотек, але й окреслити стратегічні напрями їх розвитку в контексті культурної політики.

Концепцію бібліотеки в контексті креативних індустрій можна сформулювати як розширення її функцій традиційного культурно-освітнього інституту шляхом мультифункціональної взаємодії в реалізації культурно-творчих процесів.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Верховна Рада України. (2018, 19 червня). *Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо визначення поняття «креативні індустрії»* (Закон № 2458-VIII). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2458-19#Text>
- Кабінет Міністрів України. (2019, 24 квітня). *Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій* (Розпорядження № 265-р). Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80#Text>
- Карасьова, Н. А. (2019). Креативні індустрії як елемент стратегії постіндустріального розвитку. *Міжнародні відносини теоретико-практичні аспекти*, 3, 110-120. <https://doi.org/10.31866/2616-745x.3.2019.159110>
- Олійник, О. М. (2023). Креативні індустрії в епоху штучного інтелекту: тенденції та виклики. *Культура і сучасність*, 2, 3–9. <https://doi.org/10.32461/2226-0285.2.2023.293736>
- Трач, Ю. (2024). Культурні та креативні індустрії в цифровому середовищі: можливості й перспективи. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*, 7(1), 110-122. <https://doi.org/10.31866/2617-796X.7.1.2024.307013>
- Українська бібліотечна асоціація. (б.д.). Цикл вебінарів «Культурні та креативні індустрії для бібліотекарів», листопад 2020 р. Взято 8 березня 2025 з <https://ula.org.ua/konferentsii-seminari-treninhy/seminariy/icalrepeat.detail/2020/11/10/3421/-/tsykl-vebinariv-kulturni-ta-kreatyvni-industrii-dlia-bibliotekariv-lystopad-2020-r>
- Шкодін, І. В., Кондратенко, Н. Д., & Шукіна, А. М. (2023). Креативна індустрія 4.0: тенденції та трансформації в епоху цифровізації. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*, 18, 22–30. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2023-18-03>
- Libraries Connected. (2024a, August 29). *Our new report reveals public libraries are ‘backbone of creative economy’*. <https://www.librariesconnected.org.uk/news/our-new-report-reveals-public-libraries-are-backbone-creative-economy>
- Libraries Connected. (2024b). *Public libraries and the creative industries*. <https://www.librariesconnected.org.uk/sites/default/files/2024-10/Libraries%20and%20creative%20industries.pdf>
- Sant-Geronikolou, S., Martínez-Ávila, D., & Koulouris, A. (2019). Academic libraries on the Creative Industries track: The perception of Spanish and Brazilian professionals. *Education for Information*, 35(4), 377–398. <https://doi.org/10.3233/EFI-180203>
- Throsby, D. (2008a). Modelling the cultural industries. *International Journal of Cultural Policy*, 14(3), 217–232. <https://doi.org/10.1080/10286630802281772>
- Throsby, D. (2008b). The concentric circles model of the cultural industries. *Cultural Trends*, 17(3), 147–164. <https://doi.org/10.1080/09548960802361951>

REFERENCES

- Cabinet of Ministers of Ukraine. (2019, April 24). *Pro zatverdzhennia vydiv ekonomichnoi diialnosti, yaki nalezhat do kreatyvnykh industrii* [On approval of types of economic activity belonging to creative industries] (Order No. 265-r). Verkhovna Rada of Ukraine. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
- Karasova, N. A. (2019). Kreatyvni industrii yak element stratehii postindustrialnogo rozvytku [Creative industries as a strategy element of the post-industrial development]. *International Relations: Theory and Practical Aspects*, 3, 110–120. <https://doi.org/10.31866/2616-745x.3.2019.159110> [in Ukrainian].
- Libraries Connected. (2024a, August 29). *Our new report reveals public libraries are 'backbone of creative economy'*. <https://www.librariesconnected.org.uk/news/our-new-report-reveals-public-libraries-are-backbone-creative-economy> [in English].
- Libraries Connected. (2024b). *Public libraries and the creative industries*. <https://www.librariesconnected.org.uk/sites/default/files/2024-10/Libraries%20and%20creative%20industries.pdf> [in English].
- Oliinyk, O. M. (2023). Kreatyvni industrii v epokhu shtuchnogo intelektu: tendentsii ta vyklyky [Creative industries in the epoch of artificial intelligence: Tendencies and challenges]. *Culture and Contemporaneity*, 2, 3–9. <https://doi.org/10.32461/2226-0285.2.2023.293736> [in Ukrainian].
- Sant-Geronikolou, S., Martínez-Ávila, D., & Koulouris, A. (2019). Academic libraries on the Creative Industries track: The perception of Spanish and Brazilian professionals. *Education for Information*, 35(4), 377–398. <https://doi.org/10.3233/EFI-180203> [in English].
- Shkodina, I. V., Kondratenko, N. D., & Shchukina, A. M. (2023). Kreatyvna industriia 4.0: tendentsii ta transformatsii v epokhu tsyfrovizatsii [Creative industry 4.0: Trends and transformations in the era of digitalization]. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: International Relations. Economics. Country Studies. Tourism*, 18, 22–30. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2023-18-03> [in Ukrainian].
- Throsby, D. (2008a). Modelling the cultural industries. *International Journal of Cultural Policy*, 14(3), 217–232. <https://doi.org/10.1080/10286630802281772> [in English].
- Throsby, D. (2008b). The concentric circles model of the cultural industries. *Cultural Trends*, 17(3), 147–164. <https://doi.org/10.1080/09548960802361951> [in English].
- Trach, Yu. (2024). Kulturni ta kreatyvni industrii v tsyfrovomu seredovyshchi: mozhlyvosti y perspektyvy [Cultural and creative industries in the digital environment: Opportunities and prospects]. *Digital Platform: Information Technologies in Sociocultural Sphere*, 7(1), 110–122. <https://doi.org/10.31866/2617-796X.7.1.2024.307013> [in Ukrainian].
- Ukrainian Library Association. (n.d.). *Tsykl vebinariv "Kulturni ta kreatyvni industrii dlia bibliotekariv", lystopad 2020 r.* [Webinar series "Cultural and creative industries for librarians", November 2020]. Retrieved March 8, 2025, from <https://ula.org.ua/konferentsii-seminary-treninhy/seminary/icalrepeat.detail/2020/11/10/3421/-/tsykl-vebinariv-kulturni-ta-kreatyvni-industrii-dlia-bibliotekariv-lystopad-2020-r> [in Ukrainian].
- Verkhovna Rada of Ukraine. (2018, June 19). *Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy "Pro kulturu" shchodo vyznachennia poniattia "kreatyvni industrii"* [On amendments to the Law of Ukraine "On culture" regarding the definition of the concept of "Creative industries"] (Law No. 2458-VIII). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2458-19#Text> [in Ukrainian].

UDC 021.1:[338.4:008-026.15]:004:330.341.1

Oksana Matvienko,
*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
PhD in Technical Sciences,
Kyiv National University of Culture and Arts
(Kyiv, Ukraine)
e-mail: oxmix2017@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5772-848X*

Mykhailo Tsyvin,
*PhD in Technical Sciences, Associate Professor,
International Academy of Personnel Management
(Kyiv, Ukraine)
e-mail: tsyvin2012@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-0312-5805*

LIBRARY IN THE CONTEXT OF CREATIVE INDUSTRIES

The aim of the article is to ground the role and functional capabilities of libraries as components of creative industries.

Research methods: analysis and synthesis are applied to study theoretical approaches in the role of libraries in the system of creative industries; systematic approach is used to consider the library as a multi-level institution in the context of the concentric circles model; content analysis is important in analysing researchers' publications and professional organisations' reports.

The scientific novelty lies in the analysis of the role of libraries as subjects of creative industries in the context of digitalisation and transformation of the cultural environment. For the first time in the Ukrainian scientific discourse, libraries are viewed via the prism of the concentric circle model as multilevel institutions capable of performing the functions of not only preservation, but also creation, cultural mediation and generation of innovations.

Main conclusions. In conditions of the creative economy, the library transforms from a traditional institution of knowledge preservation into a multidimensional institution that serves as a cultural intermediary, a generator of innovations and a platform for creative expression of the community.

Within the creative industries and their legislative recognition as entities of this sphere in Ukraine, the libraries' institutionalisation creates new conditions for the strategic development of librarianship. This opens up opportunities for expanding the functionality of libraries, attracting financial resources and integrating into cultural ecosystems at the local and national levels.

Adapted to library activities, the model of concentric circles demonstrates the evolution of the library's role –from the core, which provides access to information, to the outer circles, which cover cultural, creative and social components. Such an approach allows not only to conceptualise the transformation of libraries, but also to outline strategic directions for their development in the cultural policy's aspect.

The concept of the library in the context of creative industries is to expand its functions as a traditional cultural and educational institution via multifunctional interactions in implementing cultural and creative processes.

Keywords: creative industries; public libraries; model of concentric circles.

Надійшла 11.05.2025

Прийнята 22.09.2025

Стаття була вперше опублікована онлайн 29.12.2025

This is an open access journal, and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0.